

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego Z.F.S.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Prokuratora Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.

**wyraża opinię, że zarzut protestu jest uzasadniony oraz
przedstawia ocenę, że naruszenie przepisów Kodeksu
wyborczego nie miało wpływu na wynik wyborów**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 15 lipca 2020 r. Z.F.S. (dalej: Skarżący) działając na podstawie art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb.) wniósł protest przeciwko wyborowi A.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawą wniesionego przez Skarżącego protestu była okoliczność wykreślenia jego nazwiska z listy wyborców właściwej dla miejsca zameldowania ([...] P.; [...]). Zdarzenie to spowodowane było pobytem Z.F.S. podczas pierwszej tury głosowania w szpitalu w G.. Jak wyjaśnił Skarżący, w okresie od 22 czerwca 2020 r. do 26 czerwca przebywał w szpitalu na badaniach, jednakże głos zamierzał oddać w miejscu zamieszkania (P.). Okoliczność wykreślenia Skarżącego z listy wyborców w P. uniemożliwiła mu zrealizowanie czynnego prawa wyborczego.

Na potwierdzenie zaistniałej okoliczności Z.F.S. przedstawił pismo Burmistrza zawiadamiające go o dopisaniu do spisu wyborców w G. oraz wyjaśnienie z gminy P. przyczyny dopisania do wyborców w Specjalistycznym Szpitalu w G.

Biorąc pod uwagę wskazane wyżej okoliczności Skarżący podniósł, że okoliczność ta miała wpływ na przebieg głosowania oraz jego wynik.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 82 § 1 w związku z art. 321 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej może być wniesiony z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub

2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Stosownie natomiast do art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W związku z zarzutami sformułowanymi przez wnoszącego protest w pierwszej kolejności należy zauważyć, że art. 12 § 1 k.wyb. stanowi, że w wyborach głosowanie przeprowadza się w stałych i odrębnych obwodach głosowania utworzonych na obszarze gminy, zgodnie natomiast z § 4 powyższego przepisu rada gminy, w drodze uchwały, na wniosek wójta, tworzy odrębny obwód głosowania w zakładzie opieki zdrowotnej, domu pomocy społecznej, zakładzie karnym i areszcie śledczym oraz w oddziale zewnętrznym takiego zakładu i aresztu, jeżeli w dniu wyborów będzie w nim przebywać co najmniej 15 wyborców. Nieutworzenie obwodu jest możliwe wyłącznie w uzasadnionych przypadkach na wniosek osoby kierującej daną jednostką. Spis wyborców w powyższych jednostkach sporządza się na podstawie wykazów osób, które będą w nich przebywać w dniu wyborów, a wykazy takowe osoba kierująca daną jednostką przekazuje do urzędu gminy najpóźniej w 5 dniu przed dniem wyborów, co wynika z art. 29 § 1 i 3 k.wyb. Bardziej precyzyjne reguły co do tworzenia spisu wyborców w takich obwodach określono w § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców (Dz.U. z 2019 r., poz. 727; dalej: rozporządzenie w sprawie spisu wyborców). Z § 6 ust. 5 powyższego rozporządzenia wynika wyraźnie, że kierujący zakładem, w którym utworzono obwód głosowania, powiadamia osoby objęte wykazem, że zostaną skreślone ze spisu wyborców w miejscu stałego zamieszkania i będą mogły głosować w wyborach wyłącznie w obwodzie głosowania utworzonym w zakładzie, a w innym obwodzie głosowania - po uprzednim uzyskaniu zaświadczenia o prawie do głosowania z urzędu gminy, na której terenie położony jest zakład. Przepisy k.wyb. przewidują, że głosować może tylko wyborca wpisany do spisu wyborców, jego pełnomocnik albo wyborca dopisany do spisu wyborców, a jedną z kategorii osób w stosunku do których przewidziano możliwość dopisania do spisu wyborców jest osoba skreślona ze spisu dla danego obwodu głosowania w związku z wpisaniem tej osoby do spisu wyborców w jednostce, o której mowa w art. 12 § 4 k.wyb., czyli np. zakładzie opieki zdrowotnej, jeśli udokumentuje, iż opuściła tę jednostkę przed dniem wyborów (art. 51 § 2 pkt 3 k.wyb.).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że Z.F.S. zgodnie z przepisami k.wyb. został z mocy prawa ujęty w spisie wyborców w Specjalistycznym Szpitalu w G., co oznaczało jednocześnie skreślenie go ze spisu wyborców w miejscu stałego zamieszkania, czyli w P. Wnoszący protest, który przed dniem drugiej tury wyborów opuścił szpital, w którym utworzono odrębny obwód głosowania i tam był umieszczony w spisie wyborców, miał jednak prawo do dopisania w dniu wyborów do spisu wyborców w obwodzie wyborczym właściwym dla miejsca jego stałego zamieszkania, w którym zgłosił się w celu oddania głosu, co wynika wprost z regulacji przepisu art. 51 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego. Z tych względów, Sąd Najwyższy w niniejszym składzie, podziela stanowisko zajęte w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2011 r. (III SW 43/11, OSNP 2012 nr 11-12, poz. 154), w którym przyjęto w analogicznym stanie faktycznym zasadność zarzutów protestu, ale bez wpływu na wynik wyborów.

Sumując powyższe podnoszone przez Skarżącego okoliczności potwierdziły naruszenie art. 51 § 2 pkt 3 k.wyb. w związku z § 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie spisu wyborców.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 323 § 2 k.wyb. orzekł jak w sentencji postanowienia.